Alexander Schimmelbusch

KARMA

Vertaald door Koert Otto Braches

2025 Prometheus Amsterdam

Deze publicatie kwam tot stand dankzij een subsidie van het Nederlands Letterenfonds.

Nederlands letterenfonds
dutch foundation for literature

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

Oorspronkelijke titel *Karma*
© 2024 Alexander Schimmelbusch
© 2025 Nederlandse vertaling Uitgeverij Prometheus en Koert Otto Braches
Omslagontwerp en -beeld Sander Patelski
Foto auteur Annette Hauschild-OSTKREUZ
Zetwerk ZetSpiegel, Best
www.uitgeverijprometheus.nl
ISBN 978 90 446 5871 2

Duits zijn betekent iets doen omwille van datgene zelf.
Richard Wagner

Najaar 2033

nabij Berlijn

Omen

Het was de warmste oktobermaand sinds het begin van de weermetingen en de gasten keken telkens weer steels naar de bar aan de oever van het meer, waarachter een cateringmedewerker rustig wachtte op de stormloop aan dorstige gasten. Toch was de temperatuur bijna draaglijk te noemen, voor het eerst in die Sahara-achtige zomer – het kwik was gedaald tot onder de zweetdruppeldrempel, dankzij een frisse wind uit de oostelijke steppegebieden.

Kroonblaadjes van herfstanemonen dwarrelden over de aanwezigen, een vonkenregen van de berkenstammen, en de jonge vrouw op het podium pauzeerde even om haar wapperende haar in een kroonvlecht te vangen.

De luchtstroom maakte dat de cocktailjurk zich dicht tegen haar lichaam vlijde, waardoor de contouren van haar lichaamsbouw zichtbaar werden, waarvan de aanblik de gemoederen van de overwegend vrouwelijke toeschouwers wel in berusting en vermoeidheid moest dompelen. Iets in haar manier van doen suggereerde namelijk dat haar toestand niet het resultaat was van discipline, maar van een benijdenswaardige aanleg. Dat haar uiterlijk niet kwam doordat zij vroeg naar bed ging, elke dag hardliep en zichzelf alle zingenot ontzegde, maar dat ze er zo uitzag ondanks het feit dat ze achttien uur per dag werkte en zich vooral voedde met brood, kaas, avocado's, wijn en chocola.

De waarschijnlijk etnisch bedoelde print van haar jurk was

mogelijk een halfslachtige poging om tegenwicht te bieden aan haar al te noordse uiterlijk, maar ten eerste kwam het nogal kolonialistisch over en ten tweede was er voor haar geen aanleiding toe, ze hoefde aan niemand verantwoording af te leggen. De Duitse bevolking wilde immers al langere tijd geen kwaad woord meer horen over Omen SE.

Zoals vaak het geval was op maandagen konden er sporen van MDMA worden aangetoond in haar lichaam, wat ook af te lezen was aan haar behaaglijke lichaamshouding – ze leek haar bestaan waar te nemen als een golfslag van gouden energie, en de Oost-Duitse wind op haar huid als een Braziliaanse minnaar. Ze had geen microfoon nodig, haar stemgeluid sneed door het ruisen van de zilverwilgen, ze was al ruim negenentwintig minuten aan het woord en het einde was nog niet in zicht.

De jonge vrouw was niet alleen CEO van het meest waardevolle bedrijf in de Bondsrepubliek Duitsland, maar ook een kersverse moeder van een tweeling en ze leefde daarbij in een harmonieus huwelijk samen met een lichtkunstenaar. Die wijdde zich nu fulltime aan het welzijn van de jonge dochters van het voorbeeldige paar, omdat hij zich realiseerde, zoals hij aan het tijdschrift *Der Spiegel* had toevertrouwd, dat geen enkel ander gebeuren zijn empathisch vermogen en daarmee zijn scheppende kracht sneller zou kunnen doen toenemen dan het van dichtbij meemaken van de eerste levensjaren van zijn dochters. Hij zag het als zijn ambitie om zich echt in hen beiden in te leven, zelfs helemaal op hen ingespeeld te raken, zoals een octopus zich de verborgen regelmatigheden van zijn omgeving eigen maakt.

Enkele jaren eerder zou een event als dit in de vroege namiddag gepland hebben gestaan, maar tegen het einde van de jaren twintig was men er bij bijeenkomsten in de zomermaanden die niet in ruimten met airconditioning werden gehouden toe overgegaan ze in principe te verschuiven tot net na zonsondergang.

In het zogeheten blauwe uur, waarin zich nu een transparante, kleurige glans over de weide welfde, een ionisch toermalijn waarin als gedimde spots de eerste sterren ingebed lagen – net als de witte kiezelstenen die hier en daar te zien waren in het bronwater van het ooimeer, waarop aan het oppervlak de zwarte boeien van de kreeftenvallen dreven.

'Natuurlijk hebben we bij Omen onze overwinningen ook te danken aan het feit dat we een zeer Duits bedrijf zijn – dat we waarde hechten aan bescheidenheid, dat we persoonlijke levenssferen respecteren en dat we streven naar een zekere evenwichtigheid in de samenleving.

Oké, zou je kunnen tegenwerpen, Duitsers zijn zeurpieten en nivelleerders en houden hun geheimen koppig verborgen, hoe zouden ze daarmee succes kunnen hebben? Maar dat is nog niet alles, want er is ook nog een ander element, een ander plaatselijk ingrediënt, en dat is het verlangen,' vervolgde ze. 'Het verlangen om eindelijk onze herendiensten achter ons te laten, om als een bosvleermuis het verre geluid van de posthoorn te volgen, de dwaze gelukzaligheid tegemoet te vliegen.

Wij Duitsers dromen altijd van een betere wereld, van een versmelten met de natuur, van onze bedwelmende transformatie – door middel van de strijd, geachte aanwezigen, of door middel van de romantische liefde.'

Natuurlijk horen kreeften niet thuis in Berlijn en al helemaal niet in Brandenburg, maar nadat een paar burgerkinderen enkele decennia eerder hun blauwe signaalkreeften hadden losgelaten in de Spree, omdat ze hun aquaria zat waren, hadden de dieren in de rietlanden en waterwegen van het vroegere markgraafschap Brandenburg een habitat aangetroffen zonder natuurlijke vijanden.

Al snel waren ze begonnen op creatieve wijze inheemse ecosystemen te vernietigen, volgens het beproefde draaiboek van invasieve soorten – bijvoorbeeld door de verspreiding van een verraderlijke kreeftenpest waartegen ze zelf weerstand hadden ontwikkeld, dit in tegenstelling tot de inheemse edelkreeften, Europese zoetwaterkreeften die door de virulente microben enthousiast tot uitsterven waren veroordeeld. Of door hun vraatzuchtige aanleg: de onverzadigbare alleseters leken als doel te hebben om de flora en fauna in hun omgeving volledig te verslinden, om zich vervolgens tegoed te doen aan de karkassen van hun uitgehongerde vijanden en uiteindelijk, op kannibalistische wijze, aan elkaar.

Daarbij kwam nog de demografische oorlogsvoering, door middel van een hoog geboortecijfer, wat te wijten was aan een zekere losbandigheid in het karakter van de indringers, een ongedifferentieerde promiscuïteit, in elk geval van het mannelijk ongedierte, gekoppeld aan twijfelachtige urofiele voorkeuren: als de paring ophanden is, doolt de dame langs de holten van de heren om hun kenmerkende, in het water opgeloste urinesporen te analyseren op erotische compatibiliteit. Als een van de urineprofielen naar haar smaak is, stuurt ze een straal van haar eigen urine in de richting van de uitverkorene, om aan te geven dat ze paringsbereid is.

De wijzen van verdringing waren bekend, het was immers niet de eerste keer dat dit zich voordeed – denk bijvoorbeeld eens aan de vervanging van de in Duitsland vroeger inheemse rode eekhoorns door Amerikaanse grijze eekhoorns, die helemaal geen eekhoorns zijn, maar eigenlijk leden van een roofzuchtige boomrattensoort. En toch suggereerde de furore van de signaalkreeften een nieuwe factor, mogelijk als gevolg van het fenomeen dat ze in de vrije natuur waren uitgezet, vergelijkbaar met de leden van terroristische groeperingen die een nog wellustigere wreed-

heid aan de dag leggen als ze niet zijn opgegroeid binnen de arbeidersklasse, maar binnen de intelligentsia.

Aan de blitzkrieg van de amfibische pantsertroepen kon alleen paal en perk worden gesteld doordat zij over boterzacht staartvlees beschikten; door experts nog steeds eenstemmig als superieur beschouwd aan dat van de verdrongen edelkreeft. Het broodje kreeft, met veganistische mayonaise en geraspte citroenschil, veroverde de Berlijnse weekmarkten, waardoor het voorheen nog in een overwinningsroes verkerende schaaldier al snel in een dubbel onverkwikkelijke situatie belandde: als plaatselijke specialiteit die het tot streetfoodicoon zou schoppen en tegelijkertijd als een invasieve soort die niet onderhevig was aan vangstbeperkingen.

Ook voor de betreffende avond in oktober mikte de leiding op een kreeftenmaal – twee cateringmedewerkers hadden fuiken opgehaald en die met kruiwagens naar achter de grillkraam gereden, alwaar zij die gingen sterven kletterend in een koelkist werden gekieperd.

De traditionele bereidingswijze voor crustaceeën, waarbij ze levend in kokend water belandden, mocht niet langer worden toegepast, zodat het gebruikelijk werd om ze voor het koken als behoedzame executiemethode eerst in de lengte door te snijden. En dus klonk er een snerpend geluid toen de *grillmaster* zijn mes begon te slijpen, waarbij hij met een pedaal via een riem de slijpsteen in een draaiende beweging bracht en het lemmet hieroverheen liet bewegen en vervolgens af en toe in een ijsbad dompelde, om vervormingen door wrijvingswarmte te voorkomen.

Al over een paar minuten, na de afrondende woorden van de spreekster, zouden de kreeften in een choreografie terechtkomen die was bedacht om hen humaan te kunnen doden – de kou, het mes, de hefboomwerking, het barsten, het versplinteren, de felle pijn en dan de onnatuurlijke waarneming: de gespleten sterren-

hemel. Want kreeften beschikken over een decentraal zenuwstelsel, zodat ze volgens een onderzoek van de Universiteit van Hamburg, nadat ze in tweeën zijn gesplitst, nog ongeveer negentig minuten als twee helften in leven kunnen blijven.

'We willen ons allemaal weer eens op één ding kunnen concentreren – hebben jullie bijvoorbeeld op de heenvlucht die hallucinogene zonsondergang gezien? Waarschijnlijk niet, te druk, ik weet het, was een retorische vraag,' vervolgde ze, 'maar ik ben vandaag daadwerkelijk eens over mijn eigen schaduw gesprongen, geachte aanwezigen.

Laat me jullie er iets over vertellen: onze doodsster dook eerst onder achter een rij van grijze toppen, om in het verborgene voor onrust te zorgen, brandde zich toen weer een weg naar de vrijheid, om vervolgens het gevecht aan te gaan om een tweede keer te kunnen verzinken, achter de glaciofluviale sedimenten. *Da capo al fine*.

Men had meteen een gelofte willen afleggen. Het licht bloedde als magma uit een instortende vulkaankegel, die op een vliegend neveltapijt naar de horizon leek te zweven.

Ik zag door een raam in Napels de Vesuvius vuur spuwen, ik zag de koepels en torens van Parijs in het avondlicht, vanaf het dak van de Raphael, waar ik met een glas bourgogne in de hand wachtte tot de rivierbruggen zouden worden opgeblazen. Zwavel, etter, oker, alarmen, overvluchten, *Eating Room Red No. 43* en daarboven, als overgang naar het Egeïsche Trinidad, een koperachtige glans die deed denken aan napoleontisch patina. Alsof diep in het westen een verdwaalde Russische kernraket was ingeslagen, in een non-plaats als Hannover, bijvoorbeeld.

Die betoverende zonsondergangen van de afgelopen jaren,' vervolgde ze, 'moeten ook worden beschouwd als een kosmisch mene tekel tegen de zielenplaag van multitasking.'

Omen SE was in het voorjaar van 2025 ontstaan, op een bel-etage aan de Maybachufer in stadsdeel Neukölln, naast een Koreaans-Guatemalteeks fusionrestaurant. In het begin hadden de oprichters te kampen gehad met een rattenplaag, veroorzaakt door de nomadische activisten die op de taluds aan de overkant kampeerden en ook vaak copuleerden, hun grote boodschap deden in het kanaal en zich in het distel- en varenrijke kreupelhout van hun resten bánh mì en broodjes kreeft ontdeden.

Het bedrijf belandde echter al snel in een fase van beschaafde groei, met innovatieve aanbiedingen op het gebied van *medical wellness* en *spiritual discovery* – de doorn van de Omen-applicatie Darkroom bijvoorbeeld, een hulpstuk voor op de smartphone waarmee de user na steriele punctie van een vingertop inzicht kon krijgen in het bloedbeeld van haar metgezel en op die manier nog voordat er geslachtsgemeenschap plaatsvond alle seksueel overdraagbare aandoeningen kon uitsluiten.

Omen stond voor de verificator Fabularasa, die de oprechtheid van een gesprekspartner kon beoordelen op basis van voor het blote oor onhoorbare tremolo's in de stem en daarnaast in staat was tot contextuele deconstructie en linguïstische reiniging van beweringen, om deze te kunnen vergelijken met de Alexandrijnse feitendatabase van Omen, om users vervolgens het procentuele waarheidsgehalte te kunnen presenteren in de vorm van een houtenneusgrafiek.

Omen stond voor Freudiana, een coachingplatform voor paniekbeheersing en psychotherapie, waarvan de virtuele analiste Diana al snel uitgroeide tot een intieme vertrouwelinge en zo een integraal onderdeel was gaan uitmaken van het dagelijks leven van miljoenen Duitsers.

De bouw van de Omen Tower aan de Maybachufer was echter gefinancierd met de opbrengsten van de applicatie Nosferatu, die op basis van digitale profielen chemische ervaringen samenstelde

en waarvan de drones, na hun legalisatie, de nachtelijke soevereiniteit van het luchtruim boven Duitse agglomeraties hadden veroverd – als het yin tegenover het yang van dochterbedrijf Van Helsing, dat onafgebroken de datastromen van de nano-implantaten bewaakte en in staat was om in geval van gevaar hulpdiensten te bellen en hen naar de exacte locatie van de consumente te leiden.

Omen had door de tijdgeest de wind in de zeilen, bijvoorbeeld door de trend van protectionisme en de wereldwijde tendens van duurzaam lifestylepatriottisme, die zich in Duitsland vooral uitte in een sterkere neiging tot consumptie op plaatselijk niveau – bijvoorbeeld het gebruik van de sprookjes van Grimm als bron van tatoeagemotieven en natuurlijk het gebruiken van digitale diensten die zichzelf aanprezen met als unique sellingpoint gegevensbeveiliging *Made in Germany*.

Het ging om de Duitse afschuw van garnalen die in de industriële brakwatercultuur in Bangladesh in een brouwsel van zware metalen en groeihormonen binnen drie weken van het larvenstadium muteerden tot de Yellow Fever-reuzengarnaal, een discounterdelicatesse, maar ook om de Duitse liefde voor de noordzeekrab, gevangen op het wad bij Pellworm door de laatste paardenvissers – flinke manspersonen die herinnerden aan aards zadelvet en die met hun waterige ogen diepe zielenroerselen opriepen, ja, tot de rijkdom aan toe van al hetgeen uit ons verleden onverteld bleef.

Omen werd voortgestuwd door een kosmische drukgolf en kon al snel niet langer worden gezien als een zelfgebouwde jol, maar als een Airbus A420 die langs banen van sterke atmosferische winden over de Atlantische Oceaan kitesurfde, op de straalstroom – als gevolg van het temperatuurverschil tussen de breedtegraden bewegen zich enorme luchtstromen van de evenaar naar de polen, buigen af door de kracht van de aardrotatie, waar-

bij uit de poolwaarts waaiende gradiëntwinden de oostwaarts gaande straalstromen ontstaan.

In de voorgaande jaren waren die zozeer versneld geraakt dat lijnvliegtuigen boven de zuidkust van Groenland regelmatig de geluidsbarrière doorbraken zonder daarbij een daverende compressieschok te veroorzaken, omdat ze ingebed lagen in de windbanen en in die context onder de kritische drempel bleven. Heel wat piloten kozen alternatieve routes om de vectoren te vermijden, omdat er vaak hevige turbulentie in schuilging en veel experts de flinterdunne buitenkant van koolstof van de jongste generatie passagiersvliegtuigen met argwaan bekeken.

De CEO dacht er echter niet aan om te proberen Omen van zijn koers te laten afwijken; in stormfronten zou ze eerder nog uit de vrije hand gaan accelereren, ze had haar bedrijf immers niet alleen met het oog op klimaatvriendelijkheid en kostenefficiëntie opgezet, maar paste de parameters toe van het wolkenschip 747, dat meer dan een halve eeuw eerder met een griffel op een tekenbord was getekend door een sigaretten rokende alcoholist.

'We verlangen ernaar om onszelf te emanciperen van secundair nut – dat kunnen we gerust toegeven voor onszelf, ondanks het feit dat wij bij Omen onze welvaart, de overvloed waarin wij leven, min of meer volledig aan dit fenomeen te danken hebben. Niet elke uiting of handeling moet dienen om in een andere gestalte terug te keren en dan in productie te worden gebracht door er een autonome recyclingcyclus mee te voeden.

Productiviteit, lieve mensen, die waarheid moeten we onder ogen blijven zien, productiviteit is er voor machines, voor onze functionele kleine hulpjes. Maar wij zijn creatieve organismen en moeten onze echokamers niet in contact brengen met dergelijke kleinburgerlijke parameters, tenzij het werkelijk absoluut noodzakelijk is.

We moeten terug naar het primaire niveau,' vervolgde zij, 'naar de steunpilaren van onze menselijkheid, om zo de crisis van onze verbeelding te kunnen overwinnen. Om de vragen te beantwoorden die ons bezighouden: hoe vrij zijn wij? Bepalen planetaire constellaties ons lot? Wat verbindt ons met anderen? Wie waren wij in het groene verleden, toen ons territorium nog volledig sluimerde onder oerbossen?

Wie zijn we als we niet meer werken? Wat moeten we dan doen? Hoe zou onze spirituele vernieuwing er dan uit moeten zien? Zijn wij Duitsers nog wel in staat om te genieten van onze vrije tijd? Of krijgen we dan gewoon weer domme ideeën in ons hoofd?'

Omen dankte de wind in de rug ook aan een man genaamd Joachim, de vader van de legendarische ontwikkelingsafdeling – natuurlijk, door teamwork blablabla, maar deze ene geest had niet alleen Diana voortgebracht, maar ook Erda, de centrale pijler van de latere wereldwijde dominantie van het bedrijf.

Joachims oogleden trilden met een gemiddelde frequentie, want in zijn tien jaar bij Omen had hij een slaaptekort van meer dan twee jaar opgebouwd, zodat zijn waarneming af en toe overging in de schemertoestand van bewusteloosheid. Hij was echter ook in staat om de positieve kant van die toestand van uitputting te zien. Want als het menselijk brein rust wordt ontzegd, aldus ongeveer zijn stelling, dan neemt het zijn toevlucht tot een noodprogramma dat geen energie beschikbaar heeft voor de gebruikelijke associatieve kakofonie en het bewustzijn zo in staat stelt selectief de diepte in te gaan.

Joachim stond in het hoge gras achter de hele tros aan mensen, al was de term tros hier onnauwkeurig, omdat het publiek zich eerst peervormig had opgesteld, met het steeltje naar het podium gericht, aangezien in het begin niemand op de eerste rij wilde staan, tot de aanwezigen zich in hun nieuwsgierigheid uiteinde-

lijk in de vorm van een banaan rondom de spreekster hadden geposteerd.

Het decennium van de pandemieën had in het stijlgevoel van Duitse mannen een spoor van losbandigheid nagelaten, wat Joachim overduidelijk goed uitkwam, want hij had ter ere van deze historische dag gekozen voor een lichtblauw linnen jasje waarvan de kraag al rafelig was, gecombineerd met een paarse pyjamabroek.

Hij had zich het afgelopen uur ten doel gesteld om een glazen drieliterbuikfles IJslands gletsjerwater te legen, waarna hij, toen hij zijn plan eenmaal had uitgevoerd, wegsloop in de duisternis, in de richting van de rode positielichten van de luchttaxi's aan de uiterste rand van het weiland, waar hij vervolgens de fles neerzette, op een heuphoge kei klom en de elastische tailleband van zijn pyjamabroek omlaagduwde om de maansikkel een krachtige urinestraal te presenteren. Zijn ogen vertoonden daarbij een zweem van het gedimde zielenlicht van mensen die in hun gedachten continu obsessief in het besef leven dat ze zich nu feitelijk veel dichter bij het graf bevinden dan bij de baarmoeder.

Het sterrenlicht glinsterde op de parabool van zijn straal, en hij gedroeg zich plechtstatig, alsof het erom ging eer te bewijzen aan de maangodin Mani of een waardig offer te brengen aan de nacht zelf.

Waar was Joachim met zijn gedachten tijdens deze communicatie met de biotoop? Liet hij net een kam door gouden kinderharen glijden? Zag hij de zwarte galjoenen voor Messina varen? Kon hij het ratelen van de lijkwagens horen en het huilen van de nabestaanden?

Bedacht hij net een nieuw merk voor Omen, eerst het idee en vervolgens de volledige realisatie, inclusief het woordelijke verloop van de verschillende presentaties, en schepte hij er genoegen in om het plan gewoon te laten varen, zonder het te delen met een wereld vol consumenten die ernaar snakten?

Of was hij terug in de roofdiermodus die hem soms kon overvallen? Had Joachim zich verplaatst in het bewustzijn van een andescondor, die tijdens het rondcirkelen door de lucht met een boost aan endorfines vaststelde dat de kleine Pablo voor het eerst helemaal alleen op weg was naar de drinkplaats?

Zijn urinewegen werkten perfect, zoveel was duidelijk, de bekkenbodem was sterk, de prostaat zacht en zijn nieren leken goed doorgespoeld te zijn en geen stenen te bevatten, zodat er sprake was van een ongehinderde flow. De hoge druk van de straal was niet alleen gezien zijn leeftijd verbazingwekkend te noemen, want hij was net 48 jaar geworden, maar ook tegen de achtergrond van de tropische temperaturen, waarbij door de productie van zweet voor het koelen continu vocht wordt onttrokken aan het menselijk organisme, terwijl dat bij gematigd weer zou hebben kunnen bijgedragen aan het vulpeil van de blaas.

Aan de andere kant had Joachim de gewoonte om zichzelf voortdurend bij te tanken met bronwater, en wel zo systematisch dat het leek alsof hij een plicht vervulde, alsof hij een behandeling moest ondergaan en alsof hij geen ouder wordende Midden-Europeaan was, maar een kameel aan de vooravond van een gevaarlijke woestijnoversteek – door de Ténéré, langs de oude karavaanroute voor goud, ivoor, slaven en concubines.

De opmerkelijke stroomsnelheid suggereerde bovendien dat hij dynamische versterkingsmechanismen visualiseerde – watervallen, open brandkranen, slowmotionbeelden van barstende stuwdammen en de donkergroene waterkanonnen van Mercedes aan de rand van de demonstraties uit zijn jeugdjaren.

Joachim genoot van dit proces, het ervaren van een vliedende kracht die gifstoffen en restanten uit zijn organisme spoelde, tot zijn geest weer helder werd, tot zijn zintuigen ontwaakten, tot de sporen van de verspilde jaren van hem af vielen, vooral als hij de avond ervoor wijn had gedronken, wat in het nabije verleden

vaak het geval was geweest, in de maanden waarin hij bezig was zijn officiële leven af te ronden.

Want niemand had hem 's avonds opgewacht, geen warme stem had hem begroet als hij 's avonds laat zijn deur opendeed, alleen het nauwelijks hoorbare gebrom van de wijnkoelkast die hij tegen de vrije muur in zijn kamer had laten plaatsen, naast de foto van een Berlijns straattafereel waarop voorovergebogen figuren in door de vorst stijf geworden jassen zich met zakken vol rapen langs ruïnes haastten.

Een jaar eerder was Joachim in een hotel gaan wonen, om zich te bevrijden van ballast, van een fase in zijn leven die niet veel met hemzelf te maken had gehad, van een decennium dat door het uniforme karakter nu in zijn herinnering was teruggebracht tot een paar maanden die hem onbeduidend leken, van het bezinksel van een tijd die geen gewicht in de schaal legde en die in Joachim niet zou voortleven, die niet eens een regendruppel vormde ten opzichte van de stille oceaan van zijn kindertijd.

Hij bezat geen huizen, geen meubels, geen bibliotheek, geen kunstcollectie, beschikte niet eens over een smartphone, hij had alleen een antieke MacBook Pro uit 2008, die hij al verschillende keren had laten opknappen, maar alsnog elke keer maar een uur kon gebruiken voordat de accu begon te gloeien. 's Nachts zou Joachim, als dat al mogelijk was, alleen bereikbaar zijn geweest via de telefoon met kiesschijf die in de hal van zijn kamer aan de muur was gemonteerd.

Hij bezat twee jasjes, vier paar schoenen, een fiets met een titanium frame, momenteel ongeveer tweehonderd flessen wijn, iets minder dan 9 procent van de gewone aandelen in Omen SE en een koffer vol herinneringen – brieven, getuigschriften, erediploma's, notitieboekjes, ongeldige paspoorten en een brontosaurus van klei, door Joachim zelf gebakken op de basisschool, waarvan het puntje van de staart was afgebroken.

Het hotel lag ver weg van de poké- en *ramen*-buurten, in de gepensioneerdenwijk Wilmersdorf, in een dromerige zijstraat waar ook een historische apotheek was gevestigd en de Griekse pilsbiertaverne waar Joachim nog een laatste keer de grillschotel Spartacus had besteld, vlak voordat de keuken dichtging, op de avond voordat het vleesverbod van kracht werd.

Zijn verhuizing naar het hotel had natuurlijk ook te maken met de dwangmatigheid die zijn dagelijks leven steeds meer was gaan beheersen en hem geen andere keuze liet dan voor het slapen gaan, elke avond opnieuw, te proberen te voorkomen dat een bende ontvoerders via de dakgoot zou binnendringen, door steeds grondig te controleren of alle ramen in zijn enorme appartement wel goed gesloten waren, iets wat vervolgens steeds weer leidde tot een reeks van waangestuurde rammelhandelingen, waarna Joachim dan altijd zijn toevlucht nam tot een tranceachtig staren naar de draaiknoppen en uitstroomopeningen van de zes gaspitten in zijn keuken.

De markeringen wezen altijd allemaal naar boven en er was ook geen gesis te horen, maar de vraag was daarbij wel of het zichtbare als echt kon gelden en of de rampscenario's die zich na afronding van de veiligheidscontrole in zijn waarneming afspeelden in wezen niet net zo zwaar wogen.

Zijn bestaan was niet stabiel, zoveel was duidelijk, want als hij maar één stomme fout maakte, als hij maar één verkeerd beeld opsloeg, als hij maar één keer de teugels liet vieren, dan zou een ongeboren werkelijkheid de touwtjes in handen nemen, dan zou hij een van de draaiknoppen die op MAX stond over het hoofd zien, dan zou de mechanische onderbreking van de gastoevoer falen, zou het appartement volstromen met gas en zou de oude elektrische bedrading van het slechts cosmetisch gerenoveerde pand een vonk veroorzaken.

De verhuizing kon dus ook worden beschouwd als het radicaal

schrappen van items van de paranoiachecklist die hij iedere avond weer afwerkte, aangezien zijn nieuwe thuis niet beschikte over een gasfornuis, maar daarentegen wel over een nachtportier, als bolwerk tegen allerlei rampspoed, evenals over een rookmelder aan het hoge plafond.

Het hotel stond niet op internet en was Joachim alleen opgevallen doordat hij een keer laat in de avond naar de eerdergenoemde apotheek was gereden, die toevallig net toen spoeddienst had, om de rugpijn waardoor hij kromliep en ook de duisternis in zijn ziel op de gebruikelijke manier te kunnen verdoven met een cocktail van ibuprofen, aspirine, omeprazol en Puligny-Montrachet. In de donkere straat daar was zijn oog gevallen op een balkon dat op de eerste verdieping uitstak tot in de takken van een straatlinde, als de open brug van een kruiser uit de keizertijd, en dat door een los contact van de oude lichtreclame van het smoezelige hotel in een betoverende flikkering baadde.

Kort daarna was hij in de suite met het eerdergenoemde balkon getrokken, twee kamers die met elkaar verbonden waren door een elegante doorgang met ronde boog. Het bed in de erkerkamer stond op een Perzisch tapijt met een versleten tapijtpool, terwijl er voor de balkonkamer waarschijnlijk al tientallen jaren eerder door iemand was gekozen voor een zitgroep van walnotenhout, waarvan de zitelementen bekleed waren met groen, erwtensoepgetint velours.

Het hotel moest worden gezien als een transitzone, want Berlijn was voor Joachim een bijna ondraaglijke marteling geworden. Alleen al zijn transfer van een halfuur op de fiets tussen Wilmersdorf en de Omen Tower in Neukölln elke ochtend en avond deed hem twijfelen of er wel een zinnig toekomstperspectief voor Duitsland mogelijk was.

De gebrekkige gedragingen van weggebruikers in het centrum

van Berlijn wezen op een sluipende cognitieve degeneratie van de bevolking. Als Joachim bijvoorbeeld een fluistertruck naderde waarvan de bestuurster gewoon midden op de weg was gestopt om een swipehandeling te verrichten en hij op zijn racefiets begon aan een inhaalmanoeuvre, trok de betreffende persoon meestal abrupt weer op, waardoor hij door haar vast kwam te staan in het tegemoetkomende verkeer, zonder dat diegene de situatie eerst had overzien, zonder hem zelfs maar op te merken. Zijn enige kans was dan om weer achter haar in te voegen, maar dat bracht het risico met zich mee dat ze weer op de rem ging staan als ze bijvoorbeeld de impuls kreeg om nog snel de foto's van haar laatste bibimbap te delen met haar soortgenoten.

Hoe lukte het zulke mensen nog hun veters te strikken? Waren ze aangewezen op het gebruik van hielloze rubber slippers? Waren ze in staat om adequaat te reageren op ontlastingssignalen, of moesten ze luiers dragen? Zo, of vergelijkbaar waren zijn vragen. Wisten ze hoe ze een mes en vork moesten gebruiken, of was hun dieet gereduceerd tot vloeibaar voedsel dat ze door een ongekookt macaronibuisje moesten opzuigen, omdat plastic rietjes immers niet langer waren toegestaan?

Joachim reed altijd zonder helm en uit principe zonder licht, omdat hij het gevoel wilde hebben dat alleen zijn hoofd door de duisternis vloog, zonder de molensteen van zijn lichaam en ook zonder het trapapparaat dat het nodig had om zich voort te bewegen, waardoor hem echter niet kon worden bespaard dat deze of gene voetganger waaraan hij voorbij was gesjeesd, een schaduwgestalte, bijna een onheilsbode, hem een rudimentaire uiting in de trant van 'Zonder licht!' nablafte, alsof diegene de geestelijke stagnatie van zijn vaderland beschreef.

Nog afgezien daarvan: wanneer moest hij zulke accessoires aanschaffen? Moest hij op weg naar de kimchizone stoppen bij een vakhandel? Moest hij daar dan advies gaan inwinnen? Moest

hij daar tijd aan besteden? Moest hij daar zijn neuronale apparaat op richten? En omdat hij weigerde om iets online te bestellen, vanuit een diep gevoel van afkeer, was er geen manier waarop hij verlichting kon kopen – nou ja, hij had een medewerkster kunnen vragen om het te doen, maar dat zou hem te persoonlijk zijn geworden.

Hij reed ook graag op de stoep, om zich soepel door de krachtenvelden te kunnen bewegen, waarbij hij had opgemerkt dat groepjes van twee of meer kleinburgers die elkaar kenden zich naast elkaar lopend meestal zo formeerden dat ze de hele breedte van de stoep innamen, zodat Joachim ze onmogelijk kon passeren zonder ze aan te spreken, waarna hij een opmerking kreeg in de trant van 'Blijkbaar haast vandaag', of ze te laten schrikken door luid met zijn fietsbel te rinkelen, waarbij het commentaar dan eerder uitdraaide op 'Man! Daar heb je fietspaden voor, doe niet zo asociaal!' Of het was mogelijk om door een gaatje te piepen, waarbij de flaneurs eerst geschrokken ineenkrompen, om de onverlaat dan enige basisinformatie in de trant van 'Stoep!' achterna te roepen.

Maar wat was het doel van die uitspraak? Er was toch ontegenzeggelijk sprake van een stoep? Er kon toch niet worden aangenomen dat zo'n schooier hier abusievelijk op pad was, omdat hij het trottoir voor een weg had aangezien? Dus wat was hun motivatie om te schreeuwen? Hadden ze zich erop toegelegd om als vrijwilligers de naleving van allerlei verkeersregels te waarborgen? Zo, of vergelijkbaar waren Joachims vragen.

Wat wilden deze mensen precies? Hoe haalden ze het in hun hoofd om te weigeren een vreemdeling door te laten? Waarom zou je niet instinctief een doorgang laten? Waarom zou je niet samen links of rechts kunnen flaneren? Dat geloop in het midden, dus de fundamentele weigering om anderen te laten passeren zonder hun de eigen creatuurlijkheid op te dringen, had zich

onder Duitse voetgangers verspreid zoals destijds mond-en-klauwzeer onder Duitse landbouwhuisdieren.

Niet dat hij mensen van zijn eigen slag nou per se bliefde, Joachim was eerder verbluft dat hij in de zogeheten techsector terecht was gekomen, in de gegevenseconomie, als onderdeel van het Berlijnse start-up-ecosysteem, want in zijn ogen was dat allemaal eigenlijk zo ongelooflijk achterhaald. Dat hij werd beschouwd als een disruptor, als *change agent*, als marketing-mastermind, dat hij werd vereerd door bedrijfseconomen en IT-specialisten, zelfs de hemel in werd geprezen, hoe was dat in hemelsnaam zo gekomen?

Hoe was hij in godsnaam in dergelijk gezelschap verzeild geraakt? Hij kreeg het niet meer op een rijtje in zijn herinnering. Het bijbehorende bestand was waarschijnlijk tijdens het continu opschonen van zijn geheugen als irrelevant aangemerkt en vervolgens automatisch gewist.

Wanneer hij 's avonds weer naar het westen snelde, richting de beschaving, door de Dieffenbachstraße in Kreuzberg, waar zich de Verenigde Naties van de etnofluïde systeemgastronomie hadden gevestigd, veroorzaakte zijn verschijning een geroezemoes onder de veganisten, die als gazellen boven een waterpoel over hun pan-Aziatische kommen soep gebogen zaten, of die glutenvrije flatbreads bestreken met een selectie aan panoriëntaalse smeersels.

Als hij daar dan zo door de muur van slurplawaai sjeesde, als een derwisj langs de lampions van de hipstertoko's wervelde, zag hij de onderdanen opschrikken van hun maaltje, alsof ze hun ogen niet konden geloven, alsof ze een fantoom voorbij hadden zien vliegen, en hij wilde niet onaardig zijn, begrip tonen, niet altijd zo'n kritische houding aannemen.

Maar als ze vervolgens op de tafels klommen om hem 'meester!' of 'onze redder!' na te roepen, nam hij beide handen van het

stuur, hield ze uitgestrekt richting de hemel, en toonde het voetvolk achter zich zijn opgestoken middelvingers.

'En plotseling is het zover, geachte aanwezigen. We worden geconfronteerd met het niets en daarmee met een belofte die bijna niet te bevatten is. Het ideaal van een op knechtschap gebaseerde samenleving is meegesleurd door de ijzige maalstroom van het verleden – iets waar wij bij Omen niet geheel onschuldig aan zijn. We hebben immers onvermoeibaar werk verzet om de Duitsers van hun werk te kunnen verlossen.

In onze overdaad hebben we de opgebrande booster van het industriële tijdperk afgestoten, om de hypersonische aandrijving van een evolutionaire escalatiefase tot ontsteking te kunnen brengen. We hebben ons nog nauwelijks gerealiseerd met welk een enorm voorrecht we gezegend zijn. Niet elke generatie krijgt een uur U geoffreerd, niet elke generatie ziet zich geconfronteerd met de uitdaging om vaart te zetten achter de antropogenese – de overgang te maken van het tijdperk van arbeid naar het tijdperk van vrije tijd, van vrijheid,' vervolgde ze.

'Natuurlijk heeft de afbraak van ons economisch bestel geleid tot destabilisatie, natuurlijk betekent het inluiden van een nieuw tijdperk ook het aanvaarden van een reeks pijnlijke verliezen. Maar laten we eerlijk zijn, ondanks al onze angsten, onze twijfels en remmingen – misschien zijn het juist de transitiefases, de fases van puinhopen, waarin wij als Duitsers geheel met onszelf in het reine komen.'

Tegenover de bezoekingen van het heden plaatste Omen een terugtrekkende beweging, weg van het rumoer van het kermistoneel naar de klanksferen van een wellnessruimte waarin vreemden geenszins elkaars lichaamsopeningen algoritmiseren, maar in badjassen gehuld gaan en in de rustruimte verdiept zijn in

ingebonden romans. Vanuit het vermaak voor het plebs in het voetgangersgebied het gefluister van een koffiehuis binnenstappen, om daar urenlang het eigen bewustzijn de vrije loop te kunnen laten, zonder te worden afgeleid door een spervuur aan pasklare verleidingen.

En daar raasden de hologrammen al door de duisternis, zwevende rastergrafieken, de nachttrein uit Wenen, borrelaars in driedelig pak die van Thonet-stoelen vielen, het verwilderd zoenen van lichtschuwe koppels op het Omen-event op de centraal gelegen luchthaven van Berlijn, de jaarlijkse productverafgoding van het bedrijf.

Het reutelen van longen was te horen, het ritselen van dagbladen, voordat op de muur van de machinehal van Tempelhof het oog van de mythologische maalstroom werd getoond, een eenvoudig samenstelsel, een volgend merk van Omen, trillend als de werkhand van een aan tuberculose lijdende literaat.

Het nieuwe platform simpelweg 'Kaffeehaus' te noemen was een keuze waarvoor men binnen de eigen branche de handen niet direct op elkaar had gekregen. Het was al met al een aantrekkelijke presentatie geweest, was de teneur, en het was ook hoog tijd dat Omen een sociaal medium aanbood, maar de merknaam vond men overduidelijk te rechtlijnig. De associaties lagen te zeer voor de hand, de verbanden waren te sleets. De legende van het koffiehuis als toevluchtsoord voor wie alleen wilde zijn, maar daarvoor wel gezelschap nodig had, sloot iets té naadloos aan bij het concept van de zwijgende gelijktijdigheid, dat Omen tegenover het gepiep van het speelhol wilde plaatsen.

De vroege *incubator*, de eerste *co-working space*, waar je de hele dag kon doorbrengen voor de prijs van een kopje mokka, waardoor mensen van iedere snit er welkom waren, mits ze bekend waren met de sociale codes – dat alles paste net iets té perfect bij de melange van elitaire esprit en democratische spirit die

Omen probeerde om te zetten naar een bron van inkomsten. Het klopte net iets té goed, het kwam bijna synthetisch over in al zijn trefzekerheid, aldus ongeveer de reacties, er ontbrak een vlekje aan, iets wat prikkelde, de kleine afwijking die als trigger kon dienen.

De beslissing van Omen was echter niet gebaseerd op een focus op Duitstalige markten, maar op een analyse van de Engelstalige gegevensbestanden van Freudiana, waarmee destijds al eerste successen waren geboekt bij de marktpenetratie van de Amerikaanse kustgebieden.

Uit de analyse van duizenden therapieverslagen bleek dat er sprake was van een opeenhoping aan zogenaamde germanismen, leenwoorden uit het Duits, waaronder 'Kaffeehaus', dat verrassend genoeg na 'Angst' en 'Schadenfreude' de derde plaats veroverd bleek te hebben – nog vóór 'Weltschmerz', 'Götterdämmerung', 'Blitzkrieg', 'Poltergeist', 'Lumpenproletariat' en 'Gemütlichkeit'.

De term leek fetisjkarakter te krijgen, zich te ontplooien tot een vage übermetafoor voor alle processen en fenomenen die zich afspeelden buiten het complot van het laatkapitalistisch modernisme van de handelsgeest. De term had als een virus het Amerikaanse idioom weten te besmetten met een onderhuids verlangen, aldus de stelling van Omen, om zich niet langer te schikken naar winstwaarschuwingen en *hate comments*, maar naar aforismen en poëtische bezweringen.

Het woord 'Kaffeehaus' was uitgegroeid tot een verzetssymbool, tot een *portal* naar Europese gelukzaligheid en, niet in de laatste plaats, tot een spiritueel anker voor de cultureel invloedrijke arme kaste die Omen had geïdentificeerd als de kern van de Amerikaanse doelgroep voor Kaffeehaus. Dit ging om Amerikanen uit de voormalige middenklasse, van wie de studieleningen waren gebundeld en door Arabische consortia waren doorverkocht aan Chinese syndicaten, uit wier richting de vrije geesten

nu via alle kanalen automatische incassodreigementen ontvingen.

Zij hadden behoefte aan een platform voor gelijkgestemden, aldus de stelling van Omen, een waarvan de impliciete opleidingsniveaudrempel niet alleen het gewone gepeupel zou afschrikken, maar ook de chiquere consument. Zij voelden een verlangen naar eigen emotionele regeneratie door het beoefenen van een beschaafd snobisme.

Zij wilden afwachten, zij wilden nadenken, zij wilden proberen hun aandacht te stabiliseren, totdat ze iets belangrijks te zeggen hadden en hun *posting* dan als een echte publicatie konden opvatten. Zij wilden zich inbeelden dat ze deel uitmaakten van een belezen alliantie, van een ondoorgrondelijke kring, van iets wat men in vroeger tijden de bohème genoemd zou hebben.

En daarmee was het platform een typisch Omen-product van die jaren – niet het opnieuw uitvinden van het wiel en ook niet van de Marsraket, maar gewoon de eerste in een lange reeks van zogenaamd exclusieve sociale media, waarmee het bedrijf zijn focus steeds meer verlegde van disruptieve risicosectoren naar beproefde serviceconcepten en vaststaande verslavingsstructuren.

'Omen SE is een zeer Duits bedrijf en daarom realiseerden we ons eerder dan anderen dat we tot totale rationaliteit moeten komen om ons juk af te kunnen werpen, om onszelf te kunnen verliezen in melancholie, om eindelijk alles achter ons te kunnen laten.

Want ik vraag jullie: wie van ons heeft ook maar één moment te vergeven? Wie wil zich ondergeschikt maken, wie wil er leven naar de regels van anderen? Wiens ziel is vervuld van voldoening bij het idee dat een groot deel van de eigen levensdagen wordt opgeofferd aan de mammon? Ik denk dat ik voor ons allemaal

spreek als ik zeg: wij Duitsers zakken nog liever weg in onze overgebleven moerassen dan dat we verdere slappe compromissen aanvaarden.

Het is onze missie om door te dringen tot achter de aardse sluier, tot in de neergaande beweging van onze zeisbladen door grassprieten die nat zijn van de dauw. Het is onze missie om te ontdekken waar de vrije wil ons brengt, als we daaraan dan uiteindelijk toch maar eens gevolg geven.

In den beginne was de aarde des winters, en ze zal van nu af aan des zomers zijn. Gezegend zij de schoonheid van onze doorntakken, die doorbuigen onder het gewicht van de bessen,' vervolgde zij, 'waartussen we nu zullen verdwijnen, achter de volgende bocht in het pad.'

Hun natuurlijke habitat vonden sociale media echter in kinderzielen, zodat de intelligentie bij Omen zich al snel richtte op de opgroeiende jeugd, op de innerlijke belevingswerelden van een generatie waarvan de exponenten meestal als tieners al genoeg hadden van illusies. Want elke ochtend als ze wakker werden uit hun rusteloze dromen, konden ze aan de horizon tal van apocalyptische kantelpunten ontwaren, die in een lange opeenvolging op hen afstormden.

Als ze er niet in zouden slagen om alle geïndustrialiseerde landen te verenigen onder een regime van onthouding, zouden er onomkeerbare kettingreacties in gang worden gezet en zou de opwarming van de planeet zich blijven versnellen, ongeacht welke maatregelen er dan nog zouden worden genomen, wat zou resulteren in een snel escalerende vernietiging.

Het smelten van het ijs op Groenland zou de Atlantische zeestromen uit evenwicht brengen, wat zou leiden tot warmtestuwing boven de Zuidelijke Oceaan, wat de afbraak van het Antarctisch ijsplateau zou versterken en de huidige scenario's voor de veer-

kracht van onze ecosystemen zou ontmaskeren als wishful thinking. Door het ontdooien van de permafrostbodems zouden karkassen van eeuwen her worden blootgelegd, waarvan de ontbinding de uitstoot van methaan abrupt meer dan zou verdubbelen, het klimaat van de aarde zou verschuiven naar het niveau van het laatste interglaciaal, waardoor de zeespiegel plotseling met meer dan twaalf meter zou stijgen.

Als de Duitsers er dan niet in zouden slagen de herhuisvesting van hun laaggelegen bevolkingscentra te organiseren, zouden door de circulerende oppervlaktestromen van de watermassa's van de Noordzee duizenden verdronkenen uit Hamburg naar de zeegrasweiden van de Bretagne komen drijven. Dan zouden de aardbewoners een afstraffende kracht voelen in het centrum van de schepping, in de afgronden van de ziel van de wereld, een ziel die zich gedwongen zou voelen de drek van het mensdom weg te spoelen, om het eigen lichaam van de aantasting door dat ongedierte te reinigen.

Als de kinderen er niet in zouden slagen de verleidingen van traagheid en duisternis te weerstaan, dan zou hun heden abrupt voltooid verleden tijd zijn, alsof het slechts een collectieve droom was. Als de kinderen er niet in zouden slagen de moed en opofferingsgezindheid te tonen om het verraad aan de menselijke soort door een minderheid een halt toe te roepen, dan zou het dunne vernis van de laatmoderne tijd barsten gaan vertonen en zouden al snel de beenderdampen van middeleeuwse oorlogen door onze agglomeraties trekken.

Dat waren de beloften van deze late jaren, waarin de jeugd van de welvarende landen toch een manier had gevonden om hun fetisj voor ondubbelzinnigheid met hun verlangen naar spirituele heling in overeenstemming te brengen.

Hun godheid was de planeet, de harmonie van alle bestaande fenomenen en als de overvloed van het aardse tot Verlosster

werd verheven, dan waren de Heilige Schriften van de toekomst niet te verwachten van een paar charlatans die rondliepen in kaftans, maar van systeemecologen, poolonderzoekers, ontologen en atmosfeerwetenschappers. Zij legden hun gelofte af aan Gaia en waren bereid om alle compromissen achter zich te laten om het ritme van hun samenlevingen te synchroniseren met de onweerlegbaarheid van de wildernis.

Zij hadden een ontmoetingsplaats nodig, waar ze zich onbeschermd aan hun broeders en zusters konden overgeven en samen plechtig hun conceptuele zuiverheid konden vieren. Zij wilden hun angsten delen, zij wilden hun krachten bundelen, zij wilden als een losse soundtrack opgaan in een wereldwijde symfonie, aldus de stelling van Omen, om te ontsnappen aan de eenzaamheid en bekrompenheid van hun eigen micro-identiteit.

Ze hadden een alternatief nodig voor dat wat hun werd geboden door de *Vale-Do-Silicona*-kartels, waarvan de hypnotiserende opwekking van behoeften als een eeuwige zeebeving monstergolven van overbodigheid tot gevolg had die Gaia overspoelden en op die manier de fundamenten van de menselijke beschaving afbraken.

De intelligentie bij Omen kon een open plek in het bos voor zich zien, een natuurlijk auditorium met liggende boomstammen als banken, met daarvoor een totem van een uil, die zo was opgesteld dat de glazen ogenparen door de avondzon werden opgewekt tot een caleidoscopisch stralen. In het verlangen van de users nam een cultusplaats uit de oertijd gestalte aan, op de verende ondergrond van een naaldbos, op stratificaties van vergane tijden – schelpen, koppotigen, roggen, de dode oceaan, vreemde slakachtigen, mammoetkarkassen, moerascipressen, zelfs karkassen van de eerste mensachtigen – die door het gewicht van miljoenen jaren waren samengeperst tot ertsachtig gelaagde graven.